

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 602-01-1/2019/5 EPA 541-VIII
Ljubljana, 14. 6. 2019

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 - odl. US in 21/13 - ZFDO-F in 81/18-odl. US) in 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15), pripravila

Mnenje

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-A) - skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 22. seji 30. 5. 2019 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-A), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku predložila Vlada Republike Slovenije.

Kot izhaja iz obrazložitve predloženih zakonskih sprememb in dopolnitev, se s predlogom zakona želi odpraviti nepotrebna upravna bremena in poenostaviti postopke priznavanja poklicnih kvalifikacij, kar bo omogočilo bolj učinkovito izvajanje evropske zakonodaje na nacionalni ravni. Slovenija je namreč od Evropske komisije prejela dva opomina v zvezi z manjšimi kršitvami evropske zakonodaje na podlagi neustreznega prenosa Direktive 2005/36/ES v nacionalno zakonodajo, kar se skuša popraviti s predloženo novelacijo zakonodaje. Ker je v Sloveniji za vodenje postopkov v zvezi z Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev v Sloveniji pristojnih kar 17 različnih organov, je posebej pomembno, da se zagotovi ustrezne podlage za čim bolj učinkovito implementacijo zakonskih določb.

Komisija ugotavlja, da se predlaga predvsem tehnične spremembe veljavne zakonodaje, ki jih terja na evropski ravni sprejeta zakonodaja, zato v zvezi s predlaganimi spremembami nima pripomb. Je pa opozorila na pomemben element poklicnih kvalifikacij v Sloveniji – na, po mnenju komisije, pretirano deregulacijo posameznih dejavnosti in poklicev v preteklih letih, saj se že kažejo negativne posledice navedenih odločitev.

Komisija opozarja, da odločitev za deregulacijo posameznih dejavnosti in poklicev lahko na kratek rok pomeni rešitev za trg dela (lažje zaposlovanje in odpiranje novih

60
LET
STAVBE

delovnih mest), a razmišljati bi morali predvsem o dolgoročnih posledicah za našo družbo. Tako komisija izpostavlja, da smo pred tremi leti izvedli deregulacijo poklica »prodajalec in trgovinski poslovodja«, kar se v praksi kaže tako, da je razpon izobrazbene ravni prodajalcev in trgovinskih poslovodij precejšen. Druga dejavnost, kjer se Slovenija sooča z negativnimi posledicami deregulacije, je gostinstvo. Zaradi deregulacije poklicev kuharja in natakarja šole praktično samevajo, medtem ko na trgu ni moč najti kakovostno izobraženega kadra, zato ga delodajalci iščejo zunaj (npr. Italija, balkanske države). Določene dejavnosti so tako popolnoma izgubile zaledje strokovno izobraženih kadrov, kar je tudi z vidika izobraževalnega sistema v državi zelo zaskrbljujoče.

Komisija dodatno opozarja, da se s pretirano deregulacijo na dolgi rok lahko spravlja v slabši položaj potrošnike oziroma naročnike storitev z vidika kakovosti izvedenih storitev, saj slednji nimajo več nobene garancije, da bodo storitve res kakovostno opravljene. Ponudniki storitev brez ustrezne izobrazbe po drugi strani lahko predstavljajo veliko nelojalno konkurenco na trgu dela in trgu storitev drugemu izobraženemu kadru na posameznem področju, saj lahko na njem zaradi nižjih cen storitev ali drugih razlogov celo prevladujejo.

Komisija zato poziva, da naj bo država v prihodnje bolj preudarna pri nadaljnji deregulaciji posameznih dejavnosti (obeta se 21 novih deregulacij) z namenom zaščite domačega trga delovne sile, potrošnikov in izobraževalnega sistema. Kot primer dobre prakse iz tujine je bila izpostavljena Avstrija, ki je k deregulaciji poklicev pristopila bolj zadržano in poskrbela, da so ohranili vsaj regulacijo znotraj dejavnosti. Na takšen način so v Avstriji ohranili dobro delujoč sistem vajeništva in strokovnega izobraževanja. Komisija je bila ob tem seznanjena, da se slovenski socialni partnerji že pogovarjajo o tem, da bi v Sloveniji vzpostavili sistem poklicne kvalifikacije znotraj posameznih dejavnosti in s tem nekatere dejavnosti z vidika strokovnih zahtev in kakovosti izvajanja storitev vsaj malo zaščitili.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti v zvezi z navedenim pojasnjuje, da se trudi zagotavljati boljšo in drugačno regulacijo poklicev, v skladu s cilji, ki so zapisani v nacionalnih, evropskih in mednarodnih dokumentih, ter na čim bolj racionalnih podlagah ter podkrepjeno s strokovnimi analizami. Ministrstvo izpostavlja tudi to, da se pričakuje, da bo Slovenija od OECD in Evropske komisije še naprej prejemale priporočila v zvezi z nadaljnjo deregulacijo dejavnosti ali poklicev, saj je trenutno po številu reguliranih dejavnosti in poklicev še vedno na vrhu seznama držav članic EU.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede mednarodnih primerjav pojasnjuje, da države članice EU k (de)regulaciji pristopajo zelo različno. Nekatere zelo protekcionistično in nesorazmerno regulirajo poklice, zato je bila lani sprejeta posebna Direktiva 2018/958 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev, ki določa, da morajo države članice pred morebitno novo regulacijo poklica ali spreminjanjem obstoječe regulative preveriti sorazmernost uvedenih ukrepov in se prepričati, da je regulacija nujna in upravičena. Zadnje spremembe Direktive 2005/36/ES o priznavanju poklicnih kvalifikacij pa so države članice dodatno zavezale tudi k pregledu zakonodaje in oceni sorazmernosti ukrepov v zvezi z reguliranimi poklici.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dodatno pojasnjuje, da je regulacija poklicev dovoljena samo v primeru, ko se sledi načelu zaščite javnega interesa. Četudi se navedeni okvir s sodno prakso počasi širi, ministrstvo zagotavlja, da se v Sloveniji zagotovo ne bo dereguliralo področij zdravstva in šolstva, ki v vseh državah članicah ostajajo najstrožje regulirana.

Komisija je bila seznanjena, da je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti že apeliralo na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je bilo nosilec procesa deregulacije v Sloveniji, da slednjega pod svojim okriljem vodi še naprej, ter da se čim prej izvede analiza učinkov v preteklosti sprejetih odločitev na tem področju (npr. na določenih segmentih obrtne dejavnosti).

Komisija je po opravljeni razpravi predlog zakona **podprla**.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Tomaž Horvat.

Sekretarka komisije
mag. Nuša Zupanec, l.r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l.r.